

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

datum 17 juni 2025

Betreffende wetsvoorstel:

36549

Invoering van regels met betrekking tot de integriteit en het loopbaanvervolg van bewindspersonen, alsmede een tweetal wijzigingen van de Wet adviescollege rechtspositie politieke ambtsdragers (Wet regels integriteit en vervolgfuncties bewindspersonen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 17 juni 2025 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

Aangenomen amendementen

Opschrift en Beweegredenen

Invoeging Artikel 1a

Artikel 10

11 → **20** (Van Nispen en Dassen) over een wettelijke grondslag voor de Gedragscode integriteit bewindspersonen

De indieners stellen met dit amendement voor een wettelijke grondslag te creëren voor de Gedragscode integriteit bewindspersonen. De ministerraad stelt de Gedragscode integriteit bewindspersonen vast. Om vrijblijvendheid te voorkomen achten de indieners een wettelijke grondslag noodzakelijk. De Kamer heeft al eerder gevraagd, via de motie-Dassen¹, om een wettelijke grondslag. Deze grondslag is er nog niet, omdat er volgens de regering geen wet was waar de grondslag zou passen. Het onderhavige wetsvoorstel biedt deze mogelijkheid wel.

Met algemene stemmen aangenomen.

¹ *Kamerstukken II 2022–23, 28 844, nr. 25.*

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 17 juni 2025

blad 2

Artikel 2, tweede lid

14 → 18 → **26** (Van Waveren) over aanvullende uitzonderingen op de adviesplicht

Indiener constateert dat de huidige uitzondering op de adviesverplichting enkel geldt voor gewezen bewindspersonen die een ambt als lid van een algemeen vertegenwoordigend orgaan aanvaarden, zoals bedoeld in artikel 4 van de Grondwet. Dit laat echter andere publieke ambten, zoals burgemeesters, wethouders, dijkgraven, gedeputeerden, commissarissen van de Koning, eurocommissarissen, voorzitter en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap buiten beschouwing. Ook leden van het Europees Parlement zijn niet in de lijst opgenomen. Indiener stelt daarom voor om de uitzondering uit te breiden naar de lijst met bovenstaande functies. Dit zorgt voor een evenwichtige en consequente benadering van gewezen bewindspersonen die een nieuwe functie in het openbaar bestuur aanvaarden. Omdat het om benoemingen gaat die door een vertegenwoordigd orgaan gedaan worden, acht indiener het belangrijk dat het orgaan de vrijheid heeft om gewezen bewindspersonen aan te stellen, zonder de verplichte adviesverplichting te hoeven doorlopen.

Indiener kiest ervoor om tevens de vicepresident van de Raad van State, de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak, de president van de Algemene Rekenkamer en de Nationale ombudsman uit te sluiten van de adviesverplichting zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid. Indiener acht het onwenselijk om specifiek voor deze ambten een gemotiveerd advies te verzoeken van het adviescollege, omdat voor deze functies reeds een benoemingswijze op grondwettelijke of wettelijke wijze is geregeld. Te denken valt bijvoorbeeld aan de voordracht van de Nationale ombudsman door de Tweede Kamer. Het is volgens indiener onwenselijk als het adviescollege hierin kan interveniëren. Ditzelfde geldt voor de overige leden in gewone en buitengewone dienst van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer, alsook de substituut ombudsmannen. Daarom kiest indiener ervoor deze ambten ook uit te sluiten van de adviesverplichting.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, het CDA, de VVD en BBB.

Artikelen 3, 4 en 6

15 (Van Waveren) over de ontheffingsbevoegdheid bij de minister-president beleggen

De indiener constateert dat het huidige wetsvoorstel bepaalt dat ministers ontheffing kunnen verlenen aan een gewezen bewindspersoon, waarbij hij of zij advies kan vragen aan het Adviescollege Rechtspositie Politieke Ambtsdragers (ARPA). De indiener stelt voor om de besluitvorming rond het verlenen van ontheffing centraler te organiseren, door vast te leggen dat het advies door de minister-president wordt gevraagd en ook aan hem wordt uitgebracht. Hierdoor vindt de toepassing van de ontheffingsregeling plaats op basis van een uniforme toetsing, wat rechtsgelijkheid bevordert. Door de verantwoordelijkheid voor het adviestraject bij de minister-president te beleggen, wordt het proces consistent en onafhankelijker vormgegeven, wat de integriteit van het stelsel voor gewezen bewindspersonen verder versterkt.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, BBB en FVD.

datum 17 juni 2025

blad 3

Artikel 3 en 4

10 → 13 → **21** (Van Nispen c.s.) over een verplicht advies over het verlenen van een ontheffing van het draaideur- of lobbyverbod

De indieners constateren dat de minister voor het verlenen van ontheffing op grond van artikel 3 en 4 het adviescollege om advies 'kan' vragen, maar er dus ook voor kan kiezen dat niet te doen. De indieners stellen voor de adviesvraag van de minister aan het adviescollege, in zowel artikel 3 als 4, te verplichten. Het is de bedoeling dat een ontheffing slechts in uitzonderlijke gevallen verleend wordt. Het is daarom wenselijk om een waarborg, in de vorm van een verplicht advies, in te bouwen in de wet om ervoor te zorgen dat de desbetreffende minister niet lichtvaardig om zal gaan met de ontheffingsmogelijkheid.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, BBB, FVD en de PVV.

Artikel 8

23 (Chakor) over een wetsevaluatie na drie in plaats van vijf jaar

Het wetsvoorstel is gericht op het voorkomen van belangenverstrengeling en het borgen van integriteit van gewezen bewindspersonen en om die reden is het wenselijk om eerder zicht te krijgen op de werking en eventuele knelpunten. Het is in het kader van het vertrouwen in het openbaar bestuur en de democratie belangrijk dat dit op een effectieve manier gebeurt. Het is wat indiener betreft daarom van belang dat zodra de wet in werking treedt, er zo spoedig als mogelijk beoordeeld wordt of de wet effectief is. De huidige evaluatiebepaling stelt een wetsevaluatie voor na vijf jaar. Met dit amendement stelt indiener voor dit te vervroegen naar drie jaar. Op die manier kan sneller worden beoordeeld of de verschillende aspecten van het wetsvoorstel voldoen aan de gestelde doelen en kan eventueel tijdiger worden bijgestuurd, wanneer blijkt dat bepaalde elementen aanpassing behoeven.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, NSC, de ChristenUnie, de VVD, BBB en FVD.

Verworpen amendementen

Diverse Artikelen

22 (Deen) over een termijn van vier jaar waarbinnen de adviesverplichting en het lobby- en draaideurverbod geldt

De voorgestelde termijn van twee jaar waarbinnen de adviesverplichting en het lobby- en draaideurverbod geldt, biedt mogelijk onvoldoende afstand om (de schijn van) belangenverstrengeling effectief te voorkomen. Binnen die periode kunnen voormalige bewindspersonen nog steeds invloed uitoefenen via informele netwerken en bestaande connecties, wat tot een ongerechtvaardigd voordeel kan leiden voor specifieke belangen. Indiener stelt voor de afkoelperiode te verlengen naar vier jaar. Een verlenging naar vier

datum 17 juni 2025

blad 4

jaar biedt ruimere afstand tot hun vorige functie en vermindert het risico op dergelijke situaties.

Daarnaast is het vertrouwen van burgers in de integriteit van het openbaar bestuur van groot belang. Een langere afkoelperiode draagt bij aan het wegnemen van twijfels over belangenverstrengeling en kan daarmee het maatschappelijk vertrouwen in de politiek helpen versterken. De keuze voor vier jaar ligt hierbij voor de hand, aangezien dit aansluit bij de reguliere kabinetsperiode en daarmee een logische, herkenbare norm stelt.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, DENK, FVD en PVV.

Artikelen 2 en 6

25 (Chakor) over een juistheidscontrole door het adviescollege van de door een (gewezen) bewindspersoon aangeleverde informatie

Dit amendement beoogt de effectiviteit van de wet te versterken. In de voorgestelde wet ligt de verantwoordelijkheid voor een correcte invulling van de vragenlijst volledig bij de gewezen bewindspersoon, inclusief het eventueel opvragen van informatie bij het voormalige ministerie.

Gezien de afstand tot het ambtelijk apparaat, na aftreden, het ontbreken van toegang tot systemen en de vaak brede betrokkenheid op aanpalende beleidsterreinen, is dit voor gewezen bewindspersonen in de praktijk niet altijd haalbaar. Dit ondermijnt de zorgvuldigheid van het adviesproces.

Daarom wordt voorgesteld het adviescollege als onafhankelijke, deskundige instantie een formele controlerende taak toe te kennen bij het toetsen van de aangeleverde informatie. Bij algemene maatregel van bestuur worden daartoe regels gesteld. Indien er stelt in ieder geval voor dat het adviescollege, indien nodig, het (voormalig) ministerie van een (gewezen) bewindspersoon kan raadplegen. Zo wordt de integriteit van het adviesproces versterkt en voorkomen dat verkeerde of onvolledige gegevens tot onjuiste conclusies leiden.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK en Volt

Artikel 4

8 → 12 (Van Nispen en Sneller) over een uitbreiding van het lobbyverbod met contact met zittende bewindspersonen behalve ten aanzien van functieoverdracht

De indieners constateren dat de afkoelperiode van twee jaar slechts geldt voor de zakelijke contacten tussen de oud-bewindspersonen en ambtenaren, terwijl er ook een risico bestaat op belangenverstrengeling en integriteitsschendingen tussen de oud-bewindspersoon en de zittende bewindspersoon. De indieners stellen daarom voor het zakelijk contact tussen de oud-bewindspersoon en de zittende bewindspersoon toe te voegen aan de afkoelperiode. Hierbij is het contact dat voortkomt uit de functieoverdracht tussen de oud-bewindspersoon en de nieuwe bewindspersoon uitgezonderd.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

datum 17 juni 2025

blad 5

Artikel 4

9 (Van Nispen) over een lobbyverbod ten aanzien van alle ambtenaren van ministeries

De indiener constateert dat de afkoelperiode van twee jaar slechts geldt voor de zakelijke contacten tussen de oud-bewindspersoon en ambtenaren van zijn voormalige ministerie of ambtenaren waarmee intensief contact is geweest. Het lobbyverbod is bedoeld als bescherming van ambtenaren tegen ongewenste beïnvloeding door voormalige bewindspersonen. Het wetsvoorstel biedt deze bescherming nog te weinig. Bovendien kan het voor zowel de oud-bewindspersoon als de ambtenaren onduidelijk zijn wanneer er sprake is van 'intensief' contact. De indiener stelt daarom voor het lobbyverbod te verbreden, zodat het geldt voor het contact tussen de oud-bewindspersoon en de ambtenaren van alle ministeries.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

Artikel

17 (Van Waveren) over een uiterlijke inwerkingtreding per 1 juli 2026

De indiener constateert dat in het wetsvoorstel geen vaste datum voor inwerkingtreding is opgenomen. Om te waarborgen dat de wet binnen een redelijke termijn daadwerkelijk wordt toegepast, stelt de indiener voor een uiterste inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2026 vast te leggen. Tegelijkertijd heeft het de sterke voorkeur van de indiener om de voorgestelde wet eerder in werking te laten treden. Daarom blijft met dit amendement het mogelijk de wet eerder in werking te laten treden bij koninklijk besluit. De indiener acht het belangrijk dat de uitvoering niet nodeloos wordt uitgesteld, zeker waar het wetgeving betreft die integriteitswaarborgen en politieke verantwoordelijkheid versterkt.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, NSC, de ChristenUnie, de SGP, JA21 en FVD.

Moties

28 (Six Dijkstra en Van Waveren) over de mogelijkheid onderzoeken voor een boetebepaling of andere sanctiemechanismen bij overtreding van integriteitsregels

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, BBB, JA21 en FVD.

29 (Chakor) over bij de wetsevaluatie bezien of en, zo ja, hoe een sanctiemechanisme in de wet kan worden opgenomen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de ChristenUnie, de SGP, BBB, JA21, FVD en de PVV.